

НАТАЛЕВИЧ Н. П., кандидат педагогічних наук,

*керівник вокально-театральної студії Familienzentrum Steglitz
(м. Берлін, Федеративна Республіка Німеччина)*

ФОРМУВАННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ШКОЛЯРІВ ЗАСОБАМИ ТЕАТРАЛІЗОВАНОЇ ГРИ ЕКОНОМІЧНОГО ЗМІСТУ

Економічні відносини завжди були невід'ємною частиною життя людини. У сучасних умовах глобалізації безперервну економічну освіту необхідно починати саме з молодшого шкільного віку, – коли у дітей формується первинний досвід в елементарних економічних відносинах. Школяр може освоїти ці знання самостійно, але краще, коли разом з вихователями та батьками, подорожуючи цим новим дивовижним і захоплюючим світом, він набуває доступні йому знання і розуміє, яке місце економіка посідає в навколишній дійсності. У педагогічній теорії та практиці останніх років пріоритетним стає таке поняття як «компетентність». Педагогіка визначає компетентність як рівень освіченості, достатній для самоосвіти і самостійного вирішення виникаючих при цьому пізнавальних завдань, проблем і визначення особистісної позиції.

Економічні компетенції формують здатність учнів бачити і розуміти навколишній світ, орієнтуватися в ньому, вміти вибрати цільові установки своїх дій і вчинків, здатність бачити і розуміти економічні явища в житті суспільства, прогнозувати напрям наукового використання економічних знань у практичній діяльності людини [2]. Економічне виховання наближає школяра до реального життя, допомагає орієнтуватися в тому, що відбувається навколо, формує ділові якості особистості. Тому формування економічної компетентності дітей є

важливим напрямком в шкільній педагогіці – в наш час тема є особливо актуальною і потребує детального вивчення.

Економіка і дитина молодшого шкільного віку, на перший погляд, здаються поняттями абсолютно не сумісними. Але сучасна дитина вже з перших років свого життя потрапляє в економічне середовище, наповнене економічними поняттями і процесами. Різні професії, покупка і продаж товарів, реклама по телевізору, розмови батьків про бюджет сім'ї – це далеко не повний перелік того, із чим постійно стикається дитина. Облік сімейних витрат і доходів, раціональне використання дорослими кожної копійки, дбайливе ставлення в родині до продуктів харчування та речей побуту демонструють дитині повагу до праці та до людей праці, а також формують дбайливе ставлення до всього, що створено людиною та вчать дитину раціональної організації праці. Тому важливо встановлювати і підтримувати постійний контакт з батьками з питань економічної освіти дітей молодшого шкільного віку. Сучасне життя дуже непередбачуване, але в той же час цікаве, саме тому складні економічні процеси так приваблюють малюків [3].

У наукових дослідженнях останніх років (А. Шатової, О. Жихаревої, Л. Галкіної, О. Палиги та ін.), присвячених формуванню економічної компетентності особистості на етапі шкільного дитинства, перш за все, акцентується увага на виборі доступних для дитини знань з економіки. А. Д. Шатова вважає, що «сенс роботи з економічного виховання полягає в тому, щоб прищепити дітям правильне відношення до того, що зробили і роблять для них дорослі, повагу до праці людей, завдяки яким створено предметний світ, економічні знання облагороджують життя» [1].

Молодший шкільний вік є сприятливим для початку роботи з формування економічної компетентності дитини, оскільки саме в цей період діти починають усвідомлювати й оцінювати такі економічні поняття, як «вигідно-невигідно», «дорого-дешево», «чесно-нечесно».

Останнім часом з'явилося дуже багато художніх творів та театралізованих ігор з економічним змістом, адресованих школярам. Вони спрямовані на ознайомлення дітей з економічними поняттями, категоріями, законами з урахуванням психолого-фізіологічних особливостей дитини.

Розумінню багатьох економічних явищ, понять розвитку пізнавального інтересу до економіки, створенню позитивної мотивації до її вивчення в значній мірі сприяє казка [3]. Казка займає особливе місце в житті дитини. Сюжети казок і казкові персонажі приваблюють дітей. Вживаючись в події казки, дитина ніби стає її дійовою особою. Потреба в казці зберігається у неї на багато років. Будь-яка казка: народна, авторська – «навчає» і «виховує», тобто несе в собі великий освітній і виховний потенціал. Казка – це особливий літературний жанр, і у неї величезні дидактичні можливості, тому доцільно формувати економічну компетентність школяра за допомогою казки. Для цього необхідно вибрати добре знайомі дітям казки, досить актуальні, в яких сюжет відображає економічний зміст. І в народних, і в авторських казках економічний зміст розгортається перед дітьми у вигляді проблемних ситуацій, вирішення яких сприяє розвитку логіки, формує у школяра самостійність і нестандартність мислення та комунікативно-пізнавальні навички.

Казка у вигляді театралізованої гри дозволяє сформувати економічне мислення школяра, яке наблизить його до реального життя, допоможе в його соціалізації. В театралізованій грі школяр поступово переходить з позиції «дитини-спостерігача» на позицію «дитини-учасника», виконуючи ролі тих чи інших казкових героїв, вчиться самостійно приймати рішення.

Отже, формування економічної компетентності молодших школярів засобами театралізованої гри економічного змісту сприяє підвищенню пізнавальної активності дитини, розвиває економічно значущі якості

особистості, ціннісні орієнтації, позитивні мотиви, що в майбутньому знайдуть своє відображення в процесі практичної діяльності.

ЛІТЕРАТУРА

1. Жихарева О., Кашуба Л., Романушко О. Цікава економіка. Посібник для молодших школярів. Тернопіль : Мандрівець, 2016. 64 с.
2. Палига О., Джус М. Формування економічного мислення молодших школярів. Тернопіль: Початкова школа, 2006. 136 с.
3. Смоленцева А. Введение в мир экономики, или как мы играем в экономику. СПб. : Детство-Пресс, 2001. 176 с.
4. Ökonomische Bildung von Schüler / innen Allgemeinbildender Höherer Schulen. Modellentwicklung – Entwicklung eines Messinstruments / E. Brandlmaier, H. Frank, C. Korunka, A. Plessnig, C. Schopf und K. Tamegger. Ausgewählte Ergebnisse. Wien : Facultas, 2006.